

**Uchwała KSNG nr 13/2012 z dn. 28 listopada 2012 r.
dotycząca przyjęcia zasad latynizacji dla języka bengalskiego**

§ 1. Przyjęte zostają następujące zasady polskiej transkrypcji fonetycznej i transliteracji stosowanej do zapisu alfabetem łacińskim nazw geograficznych zapisanych w języku bengalskim:

Spółgłoski
(bazowe grafemy spółgłoskowe)

	transliteracja	transkrypcja		transliteracja	transkrypcja
ক	ka	ko, k ¹	থ	tha	tho, th
খ	kha	kho, kh	দ	da	do, d ²
গ	ga	go, g ²	ধ	dha	dho, dh
ঘ	gha	gho, gh	ন	na	no, n
ঙ	ña ^{3,4}	n	প	pa	po, p ²
চ	ca	čo, ć	ফ	pha	pho, ph; f
ছ	cha	čo, čh	ব	ba	bo, b; w
জ	ja	džo, dž	ভ	bha	bho, bh
ঝ	jha	džho, džh	ম	ma	mo, m
ঞ	ña ⁴	ń	য	ya	džo
ট	ta	to, t	য়	ya ⁴	jo, j
ঠ	tha	tho, th	র	ra	ro, r
ড	da	do, d	ল	la	lo, l
ঢ	dha	dho, dh	শ	śa	szo, sz; śo; s ⁵
ণ	ṇa ⁴	no, n	ষ	ṣa	szo
ড়	ra ⁴	ro, r	স	sa	szo, sz; s
ঢ়	ṛha ⁴	rho, rh	হ	ha	ho
ত	ta	to, t ²			

znaki specjalne

	transliteracja	transkrypcja
◌̃ ^{6,7}	~ ⁸	-n, -ń ⁹
◌̃ ¹⁰	m̃	-n, -ń, -m, -ng ¹¹
◌̃ ¹²	-	-

samogłoski

	formy inicjalne samogłosek		formy modyfikujące bazowe grafemy spółgłoskowe ¹³		
	transliteracja	transkrypcja	transliteracja	transkrypcja	
অ	a	o	ক	ka	ko ¹⁴
আ	ā	on	কঁ	kā	kon
আঁ	ā	a	কা	kā	ka
আঁ	ā	an	কাঁ	kā	kan
ই	i	i	কি	ki	ki
ইঁ	ī	in	কিঁ	kī	kin
ঐ	ī	i	কী	kī	ki
ঐঁ	ī	in	কীঁ	kī	kin

	formy inicjalne samogłosek		formy modyfikujące bazowe grafemy spółgłoskowe			
	transliteracja	transkrypcja			transliteracja	transkrypcja
ক	u	u	ু ¹⁵	ক	ku	ku
	ũ	un		ক	kũ	kun
	ū	u	ু ¹⁶	ক	kū	ku
	ũ̄	un		ক	kũ̄	kun
খ	ɾ	ry	্ ¹⁷	ক	kɾ	kry
	e	e	ে	কে	ke	ke
	ẽ	en		কে	kẽ	ken
	ai	oj	ৈ	কৈ	kai	koj
ঙ	aĩ	ojn		কৈ	kaĩ	kojn
	o	o	ো	কো	ko	ko
	õ	on		কো	kõ	kon
	au	ou	ৌ	কৌ	kau	kou
ঝ	aũ	oun		কৌ	kaũ	koun

¹ W pozycji interwokalicznej spółgłoska *k* poprzedzająca *-r* lub *-l* ulega podwojeniu.

² W pozycji interwokalicznej spółgłoska *ta* poprzedzająca *-r* ulega podwojeniu.

³ W wygłosie – ঙ, w śródgłosie oddawane jako ঙ, np. বাংলা – trl. *bāmla*, trb. *bangla*; występuje często jako pierwszy człon zbitek ze spółgłoskami tylnojęzykowymi, np. বঙ্গ – trl. *boṅgo*, trb. *bongo* ('Bengal').

⁴ Nigdy nie występuje w nagłosie absolutnym.

⁵ Jako *s* w starannej wymowie wyrazów zapożyczonych.

⁶ ○ oznacza dowolny grafem spółgłoskowy.

⁷ Znak *édrobindu* ং umieszczony nad grafemem sylaby sygnalizuje nosowość samogłoski, np. বাঁধ – *bādh*.

⁸ Znak *édrobindu* w transliteracji oddawany jest tyldą zamieszczaną nad samogłoską: *ã, ã̄, ĩ, ĩ̄, ũ, ũ̄, ẽ, aĩ, õ, aũ*.

⁹ Znak *édrobindu* w transkrypcji oddaje się przez połączenie *samogłoska + n, ñ*.

¹⁰ Znak *onuszszor* ং sygnalizujący obecność spółgłoski nosowej przed spółgłoskami.

¹¹ Przed spółgłoskami zwartymi oddaje się przez *ñ, n, m*, natomiast przed spółgłoskami szczelinowymi i półotwartymi, oraz na końcu wyrazów przez *n*.

¹² Znak *hoszonto* ্ dodany poniżej bazowego grafemu spółgłoskowego anuluje zawarty w nim komponent samogłoskowy, np. ক – *ka*, ক্ – *k*.

¹³ Dla samogłosek nosowych brak odrębnych form modyfikujących bazowe grafemy spółgłoskowe.

¹⁴ Zgodnie z ogólną regułą domyślna samogłoska *-a* kończy wyraz, jeśli poprzedza ją zbitka spółgłoskowa, por. বাজার – trl. *bājār*, trb. *badźar* ('bazar'), ale গঞ্জ – trl. *gañja*, trb. *gońdźo* ('targowisko').

¹⁵ Niestandardową postać przyjmują: *gu* – ঙ, *ru* – র্, *śu* – ঙ, *hu* – হ.

¹⁶ Niestandardową postać przyjmuje *rũ* – র.

¹⁷ Niestandardową postać przyjmuje *hr* – হ.

Przewodniczący

Wiceprzewodniczący

Wiceprzewodniczący

prof. dr hab. Ewa Wolnicz-
-Pawłowska

prof. dr hab. Andrzej Markowski

mgr Maciej Zych

Sekretarz

mgr Katarzyna Przyszewska